

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نېاشد تن من مېباد
بدین بوم ویر زنده یک تن مېباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

لوموند دیپلماتیک

انقلاب در صفوف مسیحیان لبنان

وصلت شگفت آور ژنرال میشل اعون با حزب الله

نوشته: Nicolas DOT-POUILLARD

ژوئن ۲۰۰۹

در جریان انتخابات پارلمانی لبنان که ۷ ژوئن برگزار خواهد شد دو جناح هم پیمان در دولت اتحاد ملی، به مقابله خواهند پرداخت. از یک طرف نیروهای ملقب به «۱۴ مارس» به رهبری سعد حریری که در بر گیرنده ی سنی ها ، اکثریتی از دروز ها و بخش مهمی از مسیحیان می باشد. از طرف دیگر، ائتلاف سازمان یافته ای متشکل از حزب الله و جریان میهنی آزاد ژنرال مارونیت میشل اعون. این امر نشانگر انقلابی در صحنه سیاسی است.

روز ۲۴ اوت ۲۰۰۸، ژنرال میشل اعون پس از سی و سه سال برای اولین بار از جنوب لبنان دیدار کرد. بدین ترتیب رهبر جریان میهنی آزاد CPL استواری اتحادش با حزب الله رابه اثبات رساند. جنوب لبنان و روستا های مرزیش که تا مه ۲۰۰۰ تحت اشغال اسرائیل بودند در جریان جنگ ژوئیه و اوت ۲۰۰۶ به صحنه ی نبرد های خونین و شدیدی مبدل شدند. ژنرال اعون دیدارهایی با شیخ نبیل قاووق ، مسئول حزب الله منطقه و هم چنین وفیق صفا، یکی از مقامات عالی رتبه نظامی این سازمان داشته ؛ در بنت جبیل به میان جمعیت مستقبلین رفت که تصاویر بزرگ عماد مقنیه رهبر نظامی حزب الله که فوریه ۲۰۰۸ در دمشق به قتل رسید را در دست داشتند؛ از موزه مقاومت در نبتیه دیدن کرد ؛ و به قربانیان بمباران های قانا در سال های ۱۹۹۶ و ۲۰۰۶ ادای احترام کرد....

از دیدگاه حزب الله و CPL، دیدار ژنرال اعون از ارزش سمبولیکی بر خوردار بود. باید نشان داد که اتحاد میان دو تشکل سیاسی که با امضای سند تفاهمی در ۶ فوریه ۲۰۰۶ به ثبت رسید اتفاقی نبوده و پایدار و مردمی است.

نزدیکی پر تناقض میان یک سازمان مسیحی مارونیت و تشکل سیاسی شیعه در باز سازی وسیع و ترکیب جدید سیاسی که از سال ۲۰۰۵ آغاز شده، تعریف می شود. ژنرال اعون فرمانده سابق ارتش لبنان به دلیل مخالفت سر سخنانه با رژیم سوریه و مقابله با قوای آن ها در لبنان در مارس ۱۹۸۹ چهره ای شناخته شده بود. بعد از تبعید به پاریس در سال

۲۰۰۳ در مقابل سنای آمریکا و در حمایت از تحریم های اقتصادی بر علیه سوریه ، شهادت داد. از این پس به واسطه حزب الله آشتی و مصالحه با دمشق مسجل شده است : در دسامبر ۲۰۰۸ ژنرال اعون سفري افتخار آمیز به سوریه کرد و چندین بار با بشار اسد رئیس جمهور این کشور دیدار داشت.

ممکن است به نظر عجیب بیاید که یکی از رهبران اصلی جبهه مسیحیان به متحد پایدار و لایزال حزب الله، تشکل سیاسی اسلامی- ناسیونالیستی طرفدار دمشق و تهران تبدیل شده باشد . بعد از بازگشتش به لبنان در سال ۲۰۰۵ ، رهبری جریان طرفدار ژنرال اعون از پیوستن به اتحاد هوادار غرب «۱۴ مارس» که پس از سو قصد به جان رفیق حریری نخست وزیر سنی سابق لبنان تشکیل شده بود، امتناع کرد . جناح ملقب به «۱۴ مارس» اقوام سنی، دروز و تعدادی مسیحی را در بر می گیرد؛ مورد حمایت فرانسه آمریکا و عربستان سعودی قرار داشته ؛ مخالف سوریه است و تمام سازمان های مارونیست مخالف ژنرال اعون را در بر می گیرد از جمله نیروهای لبنانی آقای سمیر جعجع متشکل از چریک های سابق مسیحی که با پارتیزان های طرفدار ژنرال اعون در سال ۱۹۸۹ در گیر شده بودند و فالانژیست های رئیس جمهور سابق امین جمیل (۱) . از طرف دیگر جمعیتی تحت عنوان «Kornet Chehwane» وجود دارد که متشکل از روشنفکران و شخصیت های مسیحی نزدیک به خلیفه ی مارونیست نصرالله صفر است که مخالف CPL می باشد. روابط دشوار میان جنبش طرفدار اعون و خلیفه مارونیست و منشور پایه گذاری CPL که در آن به طور مشخص عنوان شده که « برای رسیدن به دولتی لائیک (۲) باید سیاست از مذهب جدا باشد» دور نمایی است که مورد پسند مقامات مذهبی نیست....

عمق اختلاف نظر میان جریان «۱۴ مارس» و CPL این است که هر یک تحلیلی متفاوت از موقعیت منطقه پس از خروج نیروهای سوری در سال ۲۰۰۵ دارند . برای طرفداران اعون دفاع از تمامیت ملی از این پس نباید منحصر بر علیه سوریه هدایت شود بلکه باید شامل تمام دخالت های خارجی از جمله غربی ها و سعودی ها نیز باشد CPL . مخالف باور های مذهبی بوده و می خواهد کشور را به تدریج به سمت جامعه ای لائیک پیش ببرد. این امر بازتاب خواسته های طبقه ی متوسط مارونیست است که به حاشیه رانده شده اند، در صورتی که CPL در جریان «۱۴ مارس» گرایشی در جهت پیگیری و ادامه ی نظم قومی مرسوم را می بیند.

اظهارات لائیک طرفداران اعون حول رفرم دولت، باعث نمی شود که محاسبات قومی را در نظر نگیرند. ریما، هوادار جوان CPL که در محله مسیحی نشین اشرفیه بیروت زندگی می کند، توضیح می دهد: « چیزی که لبنان را تهدید می کند دیگر سوری ها یا ایرانی ها نیستند . سال هاست وجود انحصار طلبی سنی که به شدت مخالف مسیحیان (۳) است، مشکل ساز شده؛ ایدئولوژی که با دلارهای نفتی سعودی تغذیه می شود . ما باید در برابر این مسئله ایستادگی کنیم و با شیعیان و هم چنین سنی های غیر مذهبی متحد شویم . من ایران را که روشنفکر دارد و انتخابات در آن صورت می گیرد و از حقوقی بر خوردار است به کشوری مثل عربستان سعودی که در آن زن ها حتی حق رانندگی کردن هم ندارند ترجیح می دهم».

اتحاد میان CPL و حزب الله در شرایطی شکل گرفته که متأثر از درگیری بلوک های منطقه ای و قومی است : ایران و سوریه از یک طرف، عربستان سعودی، اردن و مصر از طرف دیگر . با افشای «وابستگی و تمکین دولت لبنان از ریاض و دستگاه دولتی آمریکا» شب قبل از سفرش به تهران به دعوت جمهوری اسلامی در تاریخ ۱۲ اکتبر ۲۰۰۸ ، ژنرال اعون دست به چرخش استراتژیک بی سابقه ای در صحنه ی سیاسی مارونیست زد . جناح سیاسی مسیحی در لبنان هیچوقت متحد نبوده . البته بطور تاریخی با طرح پان عرب که توسط رهبر مصر جمال عبدالناصر مطرح شده بود مخالفت می ورزید. در ژوئیه ۱۹۵۸ رئیس جمهور کمیل شمعون ، رهبر حزب ملی لیبرال PNL برای مبارزه با جنبش های طرفدار ناصر خواهان دخالت نظامی آمریکا در بیروت شد . در سال های ۱۹۷۰ مواضع مخالف پان عربیسم نیروهای راتحت عنوان «طرفداران لبنان» یا «فنیقی ها» دور هم گرد آورد: چریک های مارونیست مانند پاسداران سدر به رهبری اتین ساکر یا سازمان هوادار ژرژ ادوان و اتحادیهائی مثل اتحاد میان بشیر جمیل ، رهبر جوان شاخه ی نظامی فالانژیست ها، و ارتش اسرائیل، در سال ۱۹۸۲، بر علیه نیروهای سازمان آزادیبخش فلسطین OLP این امر به نظر بازتابی از اتحاد بلوک مارونیست را به نمایش می گذاشت (۴) .

ولی و رای این اتحاد تفرقه های واقعی پنهان شده بود و وحدت اوایل سال های ۱۹۸۰ به قدرت « اسلحه مسیحی » میسر شده بود . قتل خاندان تونی فرنجه (۵) ، رهبر بریگاد المرده در شمال لبنان در ژوئن ۱۹۷۸ به دست چریک های

فالانتريست، نابودي فيزيكي ده ها مبارز حزب ملي ليبرال در ژانويه ۱۹۸۰ و ... به بشير جميل کمک کرد تا در آن زمان تائيد کند که « در چهارده قرن گذشته، اين اولين بار است که بالاخره مسيحيان لبنان از لحاظ نظامي متحد شده اند» (۶). ولي در اين راه هزينه ي گزافي پرداختند و کينه توزي ها هم چنان پا بر جاست . چونکه برخي نيروهاي مارونيت سابقه ي تاريخي اتحاد با سوريه رادر کارنامه خود داشتند مانند حزب المرده خانواده ي فرنجه و زغرتا در شمال لبنان. يکي از حاميان خانواده فرنجه، آقاي ريمون ابشي خود نيز از اعضاي خانواده ي بزرگ و سرشناس زغرتاست و مشاور امور عربي رئيس جمهور ونزولا هوگو چاوز مي باشد.

پناهندگان شيعه در باندی هاي ماروني

اتحادي نسبي ميان مسيحيان حکمفرماست : اگر مارونيت ها به واسطه ي سابقه ي تاريخي نشان داده اند که تا حدودي از انسجام ايدئولوژیک بهره مند هستند ، ساير مسيحيان به خصوص يونانيان ارتوکس و يونانيان کاتولیک بخش مهم اعضا و کادر هاي احزاب لائیک و غير مذهبي را تشکيل مي دهند، مثل حزب کمونيست لبنان و حزب سوريه اي ملي اجتماعي . PSNS تفرقه کنوني در ميان طرفداران اعون از طرفي، و ميان فالانترن ها و نيرو هاي لبناني از طرف ديگر یک خطاي تاريخي نيست . بلکه تائيدي بر وجود مبارزه دروني و هميشگي در جناح مسيحي و احياي رهبري هاي سياسي- قومي است). ۷)

موضوع جديد، بروز تغييرات ايدئولوژیک در درون جبهه ي مسيحي مارونيت به واسطه ي اتحاد بين ميشل اعون و حزب الله است : نخستين بار است که یک جريان مارونيت مردمي از لحاظ سياسي و استراتژیک هم پيمان یک سازمان ضد امريکايي و ضد اسرانيلي ، اسلامي ، ناسيوناليستي ميشود که در زمره ي اتحاد عرب و اسلامي جاي دارد . اين انقلاب کوچکي در جامعه مارونيت به حساب مي آيد . دلایل اين امر هر چه باشند اين چرخش که توسط جنبش طرفدار اعون صورت گرفته ، داده هاي سياسي و قومي لبنان را تغيير داده است و اين امکان را فراهم کرده که از اين پس یک فرماسیون مارونيت که در سطح ملي نماينده دارد از حق حزب الله در نگه داشتن سلاح هایشان در چهار چوب جنگ لبنان و اسرانييل حمايت کند : « مسلح بودن یک روش اصیل و مقدس است که توسط افراي که سرزمينشان اشغال شده مورد استفاده قرار مي گيرد به همان نسبت که مقاومت سياسي مطرح مي شود » (۸).

اين اتحاد هم چنين امکان نزديکي قومي را فراهم کرده : در ژوئيه و اوت ۲۰۰۶، در جريان جنگ بر عليه اسرانييل تعداد زيادي شيعه به در خواست CPL در کوهستان هاي مسيحي نشين پناهنده و اسکان داده شدند. اين شور مردمي از دسامبر ۲۰۰۶ در جريان تظاهرات اپوزيسيون به رهبري حزب الله و CPL و تحصن مشترک در مرکز بيروت بر عليه دولت فواد سينوره اوج گرفت.

گفتمان طرفداران اعون پيرامون فراخوان براي تشکيل یک دولت قوي و لائیک و نظم دهنده استوار شده، به انضمام ميثاق ملي (۹) جديدي که مسيحيان و مسلمانان را در یک دورنماي ناسيوناليست و استقلال طلبانه با هم شريک مي سازد . معذالک ، اين گفتمان نخستين تناقضاتش را آشکار ساخت . در ژوئيه ۲۰۰۸ در جريان دیدار بين مسيحيان در ادامه ي بحث در مورد « قطعيت هاي مسيحي » که گزارش آن ۳ دسامبر ۲۰۰۷ توسط ژنرال اعون در اختيار عموم گذاشته شد ، بيش از دويست مسئول اپوزيسيون مسيحي در ضبيه، گرد هم آمده بودند . در حقيقت ژنرال اعون خود را یک رهبر قومي قلمداد مي کند که توانايي رهبري مارونيت ها را دارد، صحبتي که تا حدي با خواسته هاي لائیک و غير مذهبي که جنبش طرفدار او مطرح مي کند متناقض است.

علاوه بر اين ژنرال مي خواهد به عنوان مدافع مسيحيان مشرق زمين شناخته شود، موقعيتي که در جريان سفر هایش به ايران و سوريه در سال ۲۰۰۸ مقتدرانه به نمايش گذاشت . پذيرش قانون جديد انتخاباتي توسط CPL که بر مبناي caza يا حوزه هاي انتخابي کوچک ، تعيين شده امکان انتخاب شدن نمايندگان بيشتري از ميان مسيحيان (۱۰) را فراهم مي سازد . در ضمن تائيدي براي دنبال کردن منطق قومي براي CPL به وجود مي آورد . تنها حزب کمونيست لبنان PSNS و جريان هاي کوچک چپ گرا و طرفداران ناصر روز ۲۶ اوت ۲۰۰۸ در مقابل مجلس تجمع کردند و به قانون جديد انتخاباتي که مثل گذشته داراي گرايشات قومي بود اعتراض کردند.

از لحاظ اجتماعي فرماسیون طرفدار اعون در ۱۰ مه ۲۰۰۶ هنوز مي توانست در تظاهرات براي دفاع از خدمات بخش دولتي در کنار حزب الله و حزب کمونیست لبنان شرکت کند . سه سال بعد ، وزیر جدید آقاي جبران بسیل ، داماد ژنرال اعون خصوصي سازي مخابرات را بطور کامل به انجام رساند.

انتخابات ژوئن ۲۰۰۹ براي ژنرال اعون تعیین کننده است . اگر CPL گروه پارلماني خود را حفظ کرده یا آن را افزایش دهد – در حال حاضر ۱۹ نماینده (از ۱۲۸ کرسی) – استراتژي اتحادش با حزب الله مشروعیت مي یابد . هم چنین نشانه اي از بروز بحران تاریخي در رهبري هاي قدیمی مسیحي خواهد بود . در صورت پیروزي حزب الله ، اپوزیسیون و جنبش طرفدار اعون در انتخابات پارلماني، مسئله دیگری نیز براي آقاي اعون مطرح مي شود : تطبیق چهره ي جدیدش به عنوان رهبر مسیحي و اجرای پروژه ي رفرمیستی و لائیکي که مطرح مي کند.

۱ -پسر پیر جمیل، بنیان گذار فالانژ ها، در سال ۱۹۳۰ ؛ بعد از سوقصد به جان بشیر، برادرش از سال ۱۹۸۲ تا ۱۹۸۸ رئیس جمهور لبنان بود.

۲ « -منشور جریان میهنی آزاد » سپتامبر ۲۰۰۵-CPL-2005-0918 http://rplfrance.org/documents/2005-0918_CPL-2005-0918_charte.pdf .

۳ «-گزارشي از نفوذ القاعده در لبنان » نوشته ي Itani Fida ، لوموند دیپلماتیک ۲۰۰۸ <http://ir.mondediplo.com/article1233.html>

۴ -فالانژیست ها که در ابتدا شاخه ي نظامي نیرو هاي لبنان را تشکیل مي دادند استقلال خود را تحت رهبري بشیر جمایل به دست آوردند . در سپتامبر ۱۹۸۲ نقش عمده اي در کشتار و قتل عام ساکنین اردوگاه هاي فلسطینی صبرا و شتیلا بازی کردند.

۵ -خاندان فرنجه از لحاظ تاریخي با سوریه پیوند و مناسباتی داشته . سلیمان فرنجه بین سال هاي ۱۹۷۰ تا ۱۹۷۶ رئیس جمهور بود.

۶ «-نقش و تکامل جبهه ي لبنانی در جریان جنگ داخلی » نوشته ي الیزابت پیکار . نوامبر- دسامبر ۱۹۸۰مجله ي مشرق مغرب شماره ۹۰

۷ -در مورد اپوزیسیون مسیحي به گزارش بین المللي Crisis Group توجه کنید . « معادله جدید لبنانی : نقش کلیدی مسیحیان » گزارش خاورمیانه شماره ۷۸ ، ۱۵ ژوئیه ۲۰۰۸

۸ -سند وحدت دو جانبه میان حزب الله و جریان میهنی آزاد، بیروت ۶ فوریه ۲۰۰۶ http://rplfrance.org/documents/060206_CPLHezbollah.pdf

۹ -در توافق نا نوشته اي میان مارونیت ها و سنی ها در مورد تقسیم بالاترین مناصب دولتي چنین تصمیم گیری شد : ریاست جمهوری در اختیار مارونیت ها ، ریاست شورای وزیران به عهده ي سنی ها ، ریاست مجلس با شیعیان و معاونت مجلس در اختیار یونانیان ارتودوکس قرار گیرد.

۱۰ -سیستم انتخاباتی بسیار پیچیده است و تقسیم ۱۲۸ کرسی بر مبنای تعلقات مذهبی صورت مي گیرد: نیمی مسیحي (۳۴ مارونیت، ۱۴ یونانی ارتودوکس، ۸ یونانی کاتولیک ...) نیمی مسلمان (۲۷ سنی، ۲۷ شیعه، ۸ دروز و...) قبل از اعمال اصلاحات در انتخابات ، اکثر نمایندگان مسیحي منتخبینی از «حوزه هاي بزرگ» بودند یعنی حوزه هايی که تعداد رای دهندگان مسلمان در آن زیاد بوده و در انتخاب نمایندگان مسیحي تأثیرگذار بودند .

